

Sectia V-a: "CAMERA LORZILOR"

Cu pătura în brațe ne îndreptam spre iesire, dar majorul ne-a indicat direcția spre stânga, spre locul cunoscut de noi ca fiind infirmeria secției de femei.

După vreo 50 de metri am deschis poarta.

Nu ne venea să credem așa ceva la Jilava. Părea un colț de paradis în plină închisoare. Pentru moment am rămas înmărmuriți. Într-o curte destul de mare se plimbau 17-18 deținuți discutând, alții râzând, toți desbrăcați de cămașe și noi în haine iesite dintr-un "beci" rece și întunecos. Puteam zice "veselă pușcărie". Așa un destindere nu mai văzusem din vara lui 1947 la Văcărești.

Și aceasta se petrecea chiar sub ochii brutei de plutonier-Bărbuică-, unul care numai cu câteva luni mai înainte te-ar fi snopit în bătaie dacă la plimbare ai fi ridicat capul din pământ, dar mite să mai și vorbești, nici prin gând să fi scos cămașa.

Am zărit în fugă câteva figuri cunoscute. Unul a dus degetul la gură discret. Era Nicolae Penescu pe care-l lăsasem în August 1962 în camera 8 de la Reduit.

Din grupul plimbăreților s'a îndreptat spre mine Ion Marinache; "Bine ai venit, dragul meu! Am cerut domnului colonel să te aducă aici să stăm de vorbă mai pe îndelete."

-Dar nu vă cunosc și ce să stăm de vorbă?! Cine esti dumneata?

-Eu sunt Marinache! Cum Cici, nu-ți mai aduci aminte de mine?

Nu-mi aduc aminte, de atâta bătaie în cap am uitat și cum mă chiamă, și nici numele nu le mai știu... dând din umeri m'am îndreptat spre alții.

Grupul plimbăreților s'a oprit ca să vadă "marfa nouă".

S'a apropiat între timp Lazăr Ștefănescu de care ne despărțisem de vreo 4 luni de la camera 27, și a spus drept încurajare:

-Fii liniștit, este mult mai bine aici ca pe secție, să ști că ai posibilitatea să-ți vezi și familia.

Înremenisem cu pătura în brațe, pe gânduri.

Încet, încet, am fost înconjuțați și de ceilalți. Dan Cernovodeanu, plin de vervă, căruia îi mergea gura ca o meliță, s'a apropiat și mi-a prezentat pe criticul literar Ion Negoitescu.

În următoarele 10 minute am reușit să-i cunosc pe toți. Încerc să prezint pe cei găsiți acolo:

Camera 2: Dragomir Nicolae general și profesor universitar la drept (catedra de economie), Șef de Stat major al generalului Gh. Avramescu, arestat de NKVD a doua zi după arestarea lui Avramescu, anchetat și condamnat la Moscova și după expirarea pedepsei trimis în Siberia unde a lucrat ca infirmier veterinar. În 1955 fiind amnestiat în URSS a refuzat propunerea rusească de a rămâne acolo și a cerut repatrierea venind în România pe 10-01-1956. I s'a dat drumul și a fost angajat bibliotecar pe 11-07-1956 la Biblioteca Centrală. Pe 11 Ian. 1957 a fost arestat pe baza unei condamnări de 10 ani în lipsă (fiind condamnat în același timp în URSS), a fost trimis la Râmnicul Sărat unde a stat până la 13 Ianuarie 1963 când a ajuns bolnav la Văcărești. Pe 26 Iulie 1963 a ajuns în reeducare de la Jilava.

GĂZDARU Dumitru, din Mânzălești-Buzău, avocat la Buzău din conducerea PNT județeană, arestat 15 Aug. 1949, rearestat în 1952 și condamnat printr'o înscenare ca recidivist, a ajuns în reeducarea de la Jilava în 1962.

Săveanu Radu (fiul lui Nicușor Săveanu presedinte al Senatului sub liberali) cunoscut că avea o soție foarte frumoasă pe care i-a luat-o prințul Nicolae și a plecat cu ea în străinătate.

Tomescu Constantin, profesor universitar de teologie, fost ministrul cultelor în guvernul Goga-Cuza arestat în 1950, trecut prin Râmnicul Sărat a ajuns în Aprilie 1963 la reeducarea din Jilava.

Camera 3:

Penescu Nicolae, fost ministru PNT, Secretar general al partidului, condamnat în înscenarea de la Tămădău unde l-a acuzat pe Iuliu Maniu că a condus partidul ca un dictator cu mâniși, condamnat 8 ani, mându-i-se pedeapsa la 10 ani, apoi trimis pe Bărăgan de unde în 1959 rearestat pentru că primise ca ajutor de la fiul său o mașină cu ceva lemne și lucruri, ajunsese la Jilava în 1961 și îl trecuseră la reeducare în 1962.

Marinache Ion, avocat fruntaș PNT, arestat în 1947, rearestat și condamnat în 1949 și a treia oară rearestat în 1957 și printr'o înscenare condamnat 15 ani a fost dus în reeducarea din 1962.

Manta Dragomir, avocat din Buzău, Secretarul organizației județene arestat în 1947, rearestat în 1958 și condamnat printr'o înscenare se găsea în 1962 în reeducarea din Jilava. Era recidivist, condamnat 18 ani (printr'o înscenare).

Cernovodeanu Dan, istoric specialist în heraldică, condamnat în 1949 pentru trecere de frontieră (predat de sârbi după ce ajunsese acolo), condamnat în 1959 pentru inversiune sexuală, folosit ca martor al acuzației împotriva lui Ion Mitucă din lotul C.Noica, se găsea în 1962 la reeducare.

Negoitescu Ion, critic literar arestat în 1959 a fost martor în procesul C.Noica-Dinu Pillat și condamnat într'un lot anexă a trecut prin Jilava și ajuns în reeducare, era nedespărțit de Dan Cernovodeanu.

Camera 4:

Stefănescu Lazăr de care am amintit, un aviator politic fără nici un pic de caracter.

LIVEZEANU Radu, avocat, fruntaș PNT, membru în Comitetul județean și candidat pe listele de deputați în 1946, arestat în 1947, rearestat în 1949 la Canalul morții pentru 5 ani și rearestat a 3-a oară în Ianuarie 1959 ajunsese în reeducarea din 1962 la Jilava.

BOȘCA Mălin, fost judecător, gazetar, condamnat în Sumanele negre a ajuns la Râmnicul Sărat de unde după desființare a fost adus în reeducarea din Jilava.

Vasile Gheorghe, un economist din Craiova după 1956 a făcut niște manifeste contra regimului și condamnat a ajuns în reeducare.

În această cameră am fost duși și eu cu Bourceanu fiind bine încadrați între Stefănescu Lazăr și Vasile Gheorghe.

În timp ce nu ne lămurisem unde ajunseseam pe 7 August, a sosit hărdăul cu mâncare și am fost poftiți la masă. Pe drum Penescu a apucat să-mi soptască să fiu prudent.

După intrarea în hrubă am fost despărțiți după schema camerelor de mai sus.

Foarte politicoși Lazăr Stefănescu a explicat unde suntem: Aici este o atmosferă de prietenie. Sunt după cum vedeti mulți fruntași politici și foarte mulți au mai trecut pe aici înainte de eliberare. Și ne-a înșirat pe: Petre Ghiță, Dumitrescu Coltesti, Ștefană Dumitru, Petrescu Dumitru Marinaru, popa Piso Ilie, Vladimir Străinu, profesorii Victor Jinga și Alexandru Herlea...

Aici este poarta de ieșire. Condițiile în care suntem ținuți sunt foarte bune. Nu se mai moare de foame. Se mănâcă pe săturate. Tigări, îngrijire medicală, haine curate, linjeria se schimbă săptămânal. Cât despre aducerea la zi cu viața culturală și politică

putem citi cât vrem, arătându-ne masa plină cu ziare si cărți, subliniind că putem cere ce vrem si ni se aduce.

Plimbarea si dimineata si după amiaza. In perioada când lucrează domnii ofiteri politici stăm în celulă. Toată ziua avem obloanele deschise si ferestrele la fel.

Dar ce lucrează domnii ofiteri politici?, am întrebat curios.

-Discută cu deținuții. Ne cheamă si pe noi si pe cei de pe alte sectii interesându-se de situatia noastră, de condamnări si chiar de familii....

După ce am mâncat si am făcut siesta, toate cele trei celule am fost scoase la aer si plimbare.

Cu această ocazie am putut discuta cu Penescu mai pe îndelete explicându-mi că aici se face "procesul de constiință, că se iau angajamente de comportare în viitor pentru a ajuta administratia. În acest "proces", convingând si pe ceilalti care nu sunt lămuriti, care nu își dau seama că lumea de afară si-a schimbat opiniile si înainte de eliberare trebuie să ne lămurească. Dar trebuie să ai în vedere că tot ce se discută se aude aproape imediat la ofiterii politici, de aceea am ținut să te pun în gardă, totul rămâne între noi.

Discutia a fost întreruptă de domnul plutonier Bărbuică, spaima Jilavei până "ieri", care n-a luat pe noii veniti si ne-a dus la magazie unde am primit haine noi, bocanci noi si o pătură nouă în plus (care nu mai mirosea a transpiratia cailor din primul război mondial).

La înapoiere i-am găsit pe unii plimbându-se iar pe altii muncind: asezati pe jos, smulgeau firele de iarbă dintre pietrele trotuarului. Când cineva obosea plimbându-se se așeza jos si pigulea. Între cei cu un debit verbal obositor era Dan Cernovodeanu, lipindu-se ba de unii, ba de altii. Era eminența cenșise, spunea vrute si nevrute tot timpul, numai ca să nu tacă. Își găsisse și o feblețe de care se despărtea cu greu, pe criticul fără morală-Ion Nego-, care-l acceptase cu mare plăcere si de care se zicea că se reeducase până'n măduva oaselor.

În timpul plimbării plutonierul făcea semn la câte unul care intra în baraca din aceea curte. Unii stăteau mai mult, altii mai puțin si fiecărui ieșea vesel si împărțea țigări la ceilalti.

Când a venit hărădul cu mâncare am fost poftiti înăuntru si după numărul de seară s'a început programul "de voie". Cărți aveam, ziare la fel. Numai discutiile trebuiau animate.

Altă viață. Nu aveai voie să pierzi timpul cu lucruri inutile. Trebuia să-ți refaci bagajul intelectual dirijat de "specialisti". Rufele nu aveai voie să le speli. De cusut nici atât. Dacă se rupea un nasture erai dus la magazie si-ți da haină sau pantalon noi.

Când voiai puteai cere sculele de ras si foarfece pentru potrivit părul fiindcă nu mai aveai voie să te tunzi.

La baie... Dar parcă era ca pe secție, cu lunile, înghesuiti câte doi-trei sub un dus, cu apă când rece, când caldă, după cum vroia cadrul să-si bată joc cu strigăte "iute mă, hai repede și oprea apa plecând cu săpunul pe tine.

Acum... boierește, singur sub dus, te spălai pe îndelete. Acelaș major îl avusese si pe secție, dar acum te întreba, de care apă mai vrei, rece, caldă? Si la sfârșit: A fost bună băieți?

Deci se creaseră conditii ca să te poti odihni, să citești, să gândești la "documentatia" oferită pentru lămurite si să poti expune celor din jur realizările "extraordinare", să se bucure si altii, sau la nevoie să bati la use ca să mergi la "domnii politici" pentru lămuriri suplimentare și să te plângi de altii neînțelegători.

Din vrafal de cărți, pe care nici la kg. n'ar fi fost cumpărate, aici le găseai aruncate pe mese. Printre ele câteva: "Santierul Cordovanii lui Lăncrăjan", "Meridiane sovietice", "Vara Oltenilor" de D.R. Popescu, de la Cumpăna" a lui Geo Bogza, "Vâră Oltenilor" de D.R. Popescu, "Versuri" de Demostene Botez, Jebeleanu, Arghezi", Ben Corlaciul era prezent cu "Manifestul liric", "Timpii de aur" și "Cazul doctorului Udrea"; Camil Petrescu prezent cu "Un om între oameni"; Nicolaș Bălcescu cu "Istoria Românilor sub Mihai Viteazu"; "Am fost în Chișinău" de George Călinescu; "Groapa" lui Eugen Barbu... și alte nume de care nu se existase în timpul burzuziei, cum se minuna mereu bietul oltean Vasile Gheorghe care citea și se entuziasma cu voce tare ca să fie auzit de toți, doar, doar vreunul o povestea politiciilor de "progresul" ce l-a făcut.

Și cum să nu multumesti regimului pentru aceste condiții? Erai liber să tragi concluzii asupra autorului:

Oare a scos el în evidență deosebiriile dintre viața muncitorului de acum și cea din timpul lui Malaxa?

Gigantii "industriali" au fost bine plasați în peisajul locului? Cum s'a acomodat Leana tractorista, exploatată până ieri la sânge, la noul sistem de viață liberă sub îndrumarea luminoasă a PCR?

Ce transformări s-au produs în țărânul român descris de -fii poporului, Lăncrăjan și Marin Preda-, după viața chinuită sub boierii de ieri?

Câte și mai câte puteai să scoți în evidență, mai ales când în mijlocul nostru se găseau unii de talia criticului Nego... nu l-a forfecat el pe Ben Corlaciul c'ar fi putut reda mai bine..., c'ar fi putut accentua asupra...?

A fost și o carte devorată, așteptai să-ți vină rândul... Era Cartea referitoare la Congresul XX al Partidului Comunist din URSS. A fost devorată de câțiva care am reușit s'o descifrăm. Erau unele date precise scoase în evidență de N. Hrușciov din arhivele NKVD:

-98 de membri ai comitetului central (adică 70%) au fost arestați și împușcați, fiind considerați dușmani ai poporului, spioni și sabotori (asa cum eram noi condamnați...)

-directiva dată la 1 Dec. 1934 ca să se urgenteze judecarea celor acuzați de acte contrarevoluționare și teroriste și executarea lor imediat după pronunțarea sentinței;

-represiunea în masă s'a dezvoltat extraordinar de repede începând din 1936, deoarece Stalin constatase că NKVD-ul întârziase cu 4 ani în aplicarea ei și trebuia să se recupereze timpul pierdut;

-recunoașterea vinovăției multora dintre cei arestați și acuzați de activitate dușmănoasă fusese obținută cu ajutorul torturilor crude și inumane;

-falsificarea proceselor era practică pe o scară mare și câte-va sute de mii de oameni cinstiți și nevinovați au murit ca urmare a acestor trucaje monstruoase;

Acestea și încă multe fapte revelatoare au fost discutate între noi, iar unii am subliniat asemănarea celor petrecute acolo cu situația în care ne găseam noi.

Ion Negoitescu s'a dus la ofițerul politic și a raportat că în loc să vedem justetea liniei autocritice, am început să criticăm regimul comunist român pe baza crimelor săvârșite în URSS. Poate a au mai sesizat și alții.

Cert este că dl. colonel a tras concluzia că unii n'au înțeles rostul acestei acțiuni, n'am fost pătrunși de intențiile "marinimoase ale partidului", care urmărea să ne redea societății edificată asupra greșelilor trecutului. Cartea a fost retrasă.

La domnul colonel

Acest domn colonel preaslăvit pentru bunătatea și înțelegerea situației fi-
ecăruia, cunoscând "totul" despre fiecare, se pare că se numea Natalicu Dumitru
sau Radian Andrei, numele neputând fi identificat;
Era ajutat de doi căpitani, Horja Gheorghe și Telenche Fl., toți din Servii -
ciul "K".

Spre sfârșitul lunii Septembrie 1963 am fost chemat la biroul lui și foarte
amabil s'a interesat de sănătate, dacă mă simt mai bine ca pe secție, dacă am con-
statat că aici este o altă atmosferă?

Am răspuns este o mică diferență față de anii petrecuți până acum, dar pușcă-
rie este, nici pe departe față de condițiile în care au trăit comuniștii care a-
veau și legături cu familiile și alte avantaje.

-Da o să vină și ziua când o să primumi vizita familiilor și mulți veti ajun-
ge cât de curând în mijlocul lor, fiindcă pedeapsa nu ne mai interesează.

-Pentru că veni vorba de ce-am făcut, aș dori să-mi spuneți dumneavoastră, de
ce mă găseșc aici, fiindcă sunt convins că sunteți la curent cu înscenarea care
s'a regizat. Desigur nu vă lipseșc amănunțele: cunoașteți pe cei ce au forțat niș-
te oameni care nu mă văzuseră niciodată să vină ca martori ai acușării? Poate și
dumneavoastră ați rămas surprins, dar eu poate mai mult când am văzut că desi a-
menințati în sedință de presedinte, că vor fi arestați și condamnați, au mărturi-
sît că au fost forțati să semneze declarațiile date la securitate.

-Dar dumneată (era prima dată când cineva mi se adresa în închisoare în a-
cest fel), dacă îți analizezi trecutul și îți faci un proces de conștiință crezi
că ești chiar nevinovat? De ce nu vrei să înțelegi că ai făcut parte dintr'un
angrenaj care a ținut în întineric clasa muncitoare, pe care a exploatat-o? Si
astăzi nu vă lasă să pieriți. Vă întinde mâna și vă chiamă să puneți umărul
alături de ea, la fericirea țării. Sunt oameni de vîrsta dumitale, intelectualii
ca dumneată, care au înțeles sensul timpurilor pe care le trăim. De exemplu Pa-
ul Dimitriu și Vasile Netea pe care-i cunoști și au avut un rol în politică. S-au
trezit și ne dau o mîna de ajutor. Spun sus și tare că au fost orbiți, mințiți
și au urmărit să-și facă o situație personală prin politică. Altul de lângă dum-
neată ne-a spus fără rușine: "sunt pervers și am ascuns acest lucru" Nu putem
pentru asta să-i tăiem capul. Si deși a trăit într'o cloacă datorită apartenen-
ței și mediului, noi îi dăm mîna. Ai ațiția aici care vin la noi cu inima deschi-
să și ne destăinuiesc greșelile lor și mai ales ale altora din mijlocul în
care au trăit și din a căror cauză au ajuns la închisoare. Noi ținem cont de
sinceritatea fiecărui. Olasa muncitoare are nevoie de tot, dorește și ca toți să
conlucreze la ridicarea patriei.

-Domnule colonel, n'am nimic de obiectat dacă oamenii si-au descoperit greșe-
lile și vin să se spovedească. Dar când eu nu am nimic să-mi reproșez și întreb
pe toți cu care am posibilitatea să vorbesc: de ce sunt aici, de ce s-au făcut
atîtea oribile înscenări, de ce am fost torturat nevinovat, de ce mi s'a confiscat
totul, nu vă gândiți că poate am dreptate?

-Te crezi chiar așa de nevinovat, așa de curat?

-Da. N'am făcut rău nimănui. Sunt ca un cristal.

-Să ști că noi nu ținem cont de pedeapsă, de motivele ei pe care tribunalul
le-a analizat și hotărît. Dar de ce nu te întrebi în ce mediu ai trăit?

Noi îți dăm posibilitatea să-l cunoști, chiar din gura sefilor dumitale, din
a tuturor care au condus țara și au înecat-o în sânge, au despuiat-o de bogățiile
ei și le-au dat dușmanilor, îți dăm posibilitatea să te documentezi și să tragi
concluzia că ai fost o unealtă în mîna altora. O să ai și posibilitatea să anali-
zezi oameni și fapte și să vii să ne spui: "am și eu o parte de vină că m'am
luat după alții care într'adevăr nu voiau binele țării. Uite îți las aici niș-
te ziare. Staj și citește-le cu atenție. După aceea să te gîndești. Ai să vezi ce
am spus în fața camarazilor de luptă, iar după aceea au venit și ne-au cerut să
scrie, să deschidă și ochii altora. Mi-a întins nouă ziare și a ieșit din birou.

Rămas singur, am început să răsfoiesc "Glasul Patriei", ziar de care nu auzisem
și am văzut că în comitetul de redacție era și Ionel Pop, nepotul lui Maniu. Era
adresat românilor din străinătate elogiind realizările, făcînd apel la întoarcere
rea românilor refugiați, subliniind bucuria unora care reveniseră în țară și ma-
ales combătînd pe cei din străinătate care arătau teroarea din România.

OAMENI INGENUNCHIATI CE SARUTAU MANA 'NTINSA CE-I LOVISE.

Citind mi se încrețesc p^{le}ea la cele ce relateau, unele persoane cunoscute, despre ele, sau despre alții și angajamentele luate. Voi trece peste relatările celor trecuți prin Aiud consemnate la capitolul respectiv și voi aminti despre național-tărăniști, național liberali, poete și alții.

Dumitrescu Alexandru-Coltesti, avocat și fost deputat de Vâlcea în 1937 după ce fusese primarul orașului Râmnicului Vâlcea, "muștrat de conștiință", printre alte articole a publicat în Glasul Patriei: "Confesiunea unui vechi național-tărănist", spune printre altele:

"Singurul eveniment important din timpul primariatului meu a fost pavoazarea festivă a orașului pentru sărbătoarea urcării pe tron a lui Carol II-lea... Nici după încheierea acestei guvernări dezastroase n'am tras consecințele și n-am părăsit PNT-ul cum ar fi trebuit s'o fac... Începusem să-mi dau seama de falsitatea poziției mele... M'am alăturat grupării țărănist-radicală inițiată de Grigore Iunian, plecat și el din PNT adânc nemulțumit de trădarea programatică... În 1942 m'am reîntors în PNT. Reveneam la matcă dintr'o apreciere superficială a marilor transformări produse pretutindeni de-al doilea război... Astăzi îmi dau seama că am făcut atunci o gravă eroare în care am persistat până când evenimentele și realitățile de mai târziu mi-au deschis ochii... Cărdășia țărănist-liberală a încercat prin tot felul de intrigi și manevre să oprească în loc roata istoriei... În alegerile din 1946, alegătorii vâlțeni care în 1937 îmi acordaseră încrederea lor, alegându-mă deputat pe lista țărănist-radicală, m-au respins de această dată. (n.n. Nu pomeneste că s'au produs cele MAI GROSOLANE FALSURI OARE s'au înregistrat vredăți, în vreo țară din lume, adică inversarea rezultatelor)... Astăzi îmi dau seama de falsitatea poziției mele din trecut. Revoluția socialistă în România s'a desfășurat impetuos și a triumfat definitiv. A tăgădui înseamnă o curată absurditate..."

Un altul, Ionel Pop, fost deputat în mai multe legislaturi, fost ministru subsecretar de stat la Interne, nepotul lui Maniu, a fost scos din închisoare datorită prieteniei cu Petru Groza și Mihai Sadoveanu și pus în Comitetul de repatriere al românilor, nu s'a lăsat mai prejos și a scris:

"Experiența mea de om care trăiesc în patrie și prin aceasta fiind la curent cu toate preferențele ce au loc astăzi aici, calitatea mea de român care se bucură de fericirea poporului său, mă îndeamnă să spun lucrurilor pe nume. Roata vremii nu e retrogradă, ea nu-și schimbă drumul de înaintare, pornind pe cale inversă. Sistemul socialist se dovedește mai trainic, mai viabil, decât cel burghez-mosieresc, care se găsește în evidentă decadentă, 0 dovedesc realizările materiale și spirituale cu care se poate mândri țara noastră a le înfăptui în regimul socialist."

Dar cel mai combativ se arăta Petre Gheață ieșit din închisoare după ce trecuse peste "mormântul mamei lui", cum o declarase de multe ori în Jilava. În articolele publicate în "Glasul Patriei" ataca și pe liberali în "Politica de jaf... și pe PNT în "Feudalii lui Maniu" și nu uita nici pe cei plecați peste ocean, închinându-i un articol și lui -Mihail Fărcășanu.

După ce batjocorește în stil comunist adversarii regimului instalat de Moscova, a trecut și la ponegrirea celor din exil pentru a se încadra în angajamentul luat față de domnul colonel politic.

Ca să fie cât mai pe plac comuniștilor a atacat și monarhia atribuindu-i câte imaginare regelui Mihai și afirmând că înălțurarea s'a datorat poporului, nu la ordinul Moscovei. Plin de rea credință ca și Petre Gheață, s'a arătat și Alexandru Hodoș batjocorind în versuri atât monarhia cât și sărbătorile naționale.

Li s'a pus condeiul în mână și altor "grațiați" precum Vladimir Străinu, Romulus Dianu și alții...

Santajul lipsit de scrupule practicat de domnul colonel s'a aplicat în cazul profesorului universitar Alexandru Herlea. Condamnat în odioasa înscenare a securității amintită mai sus, a fost dus grav bolnav în Octombrie 1962 în secția de reeducare unde ca pret al tratamentului i s'a cerut să dea o declarație de desolidarizare, de critică a partidului, de aversiune față de cei ce reușiseră să plece din țară și de laudă a regimului instaurat de Moscova.

A făcut-o arătând "camarila "FNT fără a o compara cu nomenclatura comunistă, a scris despre procesele "scandaloase" fără condamnări, dar fiind forțat să omite mii de procese și mai scandaloase înscenate de comunisti în care s'au condamnat oameni nevinovați confiscându-li-se averea și lăsându-le familiile pe drumuri (omnițând chiar procesul în care el fusese condamnat). După disprețul aruncat asupra celor din refugiu a încheiat declarația cerută:

"Dacă ar exista un cât de redus simț patriotic, aceste persoane ar trebui să aibe inițiativa de a renunța la orice activitate. Văzând succesele reale și strălucite ale guvernării populare, să se întoarcă în țară, să se așeze în liniște și pace la înfăptuirea operei de construire a socialismului, în frumoasa noastră țară, pe linia trasată de regimul democrat popular. Numai aceasta este o atitudine justă și ar forma datoria lor față de popor și țară. Sântem dator să renunțăm la superficialitate, să privim problemele politice cu seriozitate și în adâncimea lor, să renunțăm la interesele personale, la fantezii romantice și să ne supunem comandamentului realităților, de la care nici un om cinstit și luminat nu poate face abatere.

Dacă acest comandament nu se poate impune în mintea fugariilor, activitatea lor își va pierde de la sine actualitatea în fața creațiilor noastre și guvernale protectoare vor fi puse în situația să le denunțe ajutoarele și patronajul, ceea ce cerem de la aceste guverne."

Și numai după această "autoanaliză" a fost grațiat prin Decretul din 3-01-1963.

Spre deosebire de acest mesaj forțat, am avut posibilitatea să-i citesc memoriile prof. Alex. Herlea și să văd descrierea suferințelor din închisoarea Brașov și sublinierea numelor călător securității de acolo după 15-08-1949. Acestea au fost scrise după ce a scăpat de sub ochiul vigilent al d-lui "colonel".

Tot la un santaj s'a recurs și în cazul lui Al. O. Teodoreanu-Păstorel, ieșit grav bolnav, boală ce se tot agrava. Prin presiuni și promisiunea acordării pensiei ca și în cazul Mariettei Sadova, i s-a luat un articol pentru "Glasul Patriei" în care ținta ar fi fost lupta dintre C. Vișoianu și M. Fărcășanu pentru conducerea exilului. După ce-și imaginează Păstorel că cei doi se "improscă reciproc cu sudalmi naționale, uneori inedite, alteori cunoscute, totdeauna cordiale, sub privirile băstinașilor amuzați." Incheie în stilul lui umoristic cu o epigramă pusă în gura lui Fărcășanu:

"Treci Oceanu ? Vișoianu!
Iar treci apa? Dai de Papa!
Nu-i a bine. Ce pot face?...
Trec la tine Papanace !"

În acest decor de apoteoză ar încheia astfel Mihail Fărcășanu, cu un cuplet de operetă, epilogul tragi-comediei jucate de fostele partide istorice, și încheie articolul Păstorel: "Căci, cine și-ar fi închipuit că tânărul "cărturar liberal" va străbate atâtea mări și țări, pentru a întinde mâna ucigașilor lui Nicolae Iorga și I. GH. Duca."

Deci scopul reeducării consta în a promova delatiunea la scară națională, în a arunca cu noroi în partidele politice adversarii comunismului, în a pune grija mării și pe acei ce reușiseră cu riscul vieții să ajungă în lumea liberă și să atragă atenția lumii civilizate drama poporului român și pericolul la care trebuie să se aștepte și ea.

După ce vreo trei ore am parcurs din curiozitate zierele, am găsit o serie de nume cunoscute care erau liberate, conviugându-mă și mai mult că este o manevră în a compromite oamenii înainte de eliberare, am lăsat "materialul documentar" pe masă și am plecat în curte unde mă așteptau cu nerăbdare, fiindcă întrevădeam a fost foarte lungă.

DUPĂ DISCUTII

Si mai era supărat dl.colonel că degeaba ne dă presa că n'am văzut eforturile URSS-ului care pe 19-20 Septembrie 1963, la Adunarea generală ONU a propus instituirea unei conferințe de dezarmare. Si tot atunci, tot URSS reproșează Chinei că i-a violat frontiera de stat de peste 5.000 de ori.

În această perioadă se împlinea un an de când s'a pus în aplicare ordinul 87 privind munca informativ-operativă în unitățile de detenție efectuată de Direcția K (Contraspionaj în închisori și miliție) de sub comanda colonelului Petruc Mihai.

Acesta se mândrea de rezultatele culese în acest an 1962-1963: "...Munca de reeducare în rândul deținuților contrarevoluționari s-a desfășurat pe baza unor planuri de măsuri, în vederea îndeplinirii în cât mai bune condițiuni a acestei sarcini și, ca urmare a unei munci calificate au fost obținute unele rezultate. Din materialul furnizat de agențură în acest scop, rezultă că majoritatea deținuților contrarevoluționari manifestă interes față de activitățile culturale ce se duc cu ei (citirea de cărți, citirea zilnică a presei și a unor reviste, vizionarea de filme și diafilme, conferințe și altele); multi manifestă admirație față de realizările regimului. Datorită muncii de reeducare dusă cu deținuții contrarevoluționari, s'a ajuns la situații când, cu ocazia ținerii unor conferințe sau alte activități, în care sunt, pe de o parte, arătate realizările regimului nostru, iar pe de altă parte se demască activitatea trădătoare a fostelor partide și grupări politice din trecut, unii deținuți contrarevoluționari, din proprie inițiativă, în astfel de ocazii, cer cuvântul și-și manifestă deschis admirația față de regimul nostru și realizările sale, iau atitudine față de gruparea politică din care au făcut parte și dezaprobă acțiunile dușmănoase întreprinse de ei. De asemenea, ca urmare a unei munci individuale, dusă cu unii deținuți contrarevoluționari de la penitenciarele Jilava și Botoșani, care au deținut funcții în vechile partide "istorice", s'a reușit ca unii dintre ei să părăsească pozițiile reacționare, să ia atitudine și să demaste propria activitate dușmănoasă, a lor și a grupării politice din care au făcut parte, să se desolidarizeze de vechile concepții politice, să recunoască trădăria regimului democrat popular din țara noastră și să se încadreze necondiționat în noua orânduire de stat. Unii dintre aceștia au fost recrutați ca agenți, grațiați de restul pedepsei și puși în libertate... S-a stabilit că în rețeaua noastră informativă era un număr de agenți care nu corespundeau sarcinilor pentru care au fost recrutați și care constituiau un balast, fapt pentru care s-au luat măsuri și au fost excluși din rețeaua informativă. Astfel, agenții deținuți "Claudiu Ionescu" și "Radu Ionescu" din legătura căpitanului Telenche Florea (Jilava)... s-au dovedit nesinceri... Lipsuri grave au seful biroului K Dobrogea, căpitan Ivașcu și locțiitorul său Ene Constantin, în munca de reeducare a deținuților contrarevoluționari de la coloniile Periprava și Salcia... Agențura din rândul deținuților contrarevoluționari, în număr de 33 agenți, este cu totul insuficientă pentru supravegherea informativ-operativă a celor cca. 2.900 deținuți contrarevoluționari, pentru susținerea muncii de reeducare. În regiunea Dobrogea nu s'a făcut aproape nimic în ceea ce privește munca individuală de prelucrare a unor deținuți, ce au avut funcții de răspundere în trecut..."

Aruncând o privire asupra acestui raport ne lămurim ce însemna reeducarea deținuților contrarevoluționari, adică a noastră, și datorită căror merite se grațiaseră cei de până acum, adică 1462 pe 27 Septembrie 1962 și 2543 pe 3 Ianuarie 1963.

Am fost anunțați că mergem la film. Mare bucurie la unii care se entuziasmau la tot ce spuneau cadrele;
Incolonați câte doi am plecat spre sala mare a fabricii care se amenajase lângă administrație, sus, înainte de a coborî spre "Forțul 13 Jilava".

Când am intrat în hală era lumina stinsă. Ultimul rând de bănci era liber și am bănuțit că ne așteaptă pe noi.

Un murmur s'a auzit și privirile a sute de deținuți întoarse spre fundul sălii și șoapte : VIN LORZII.

Eram obiectivul principal, Unii ne recunoscuseră și auzai... uite pe Bourceanu... pe Cernovodeanu... pe Cici... n-au plecat, sunt printre lorzi.

A rulat filmul "Lupenii" având în rolul principal pe fata "tatii" - Lica Gheorghiu - , film bineînțeles cu tentă politică anti-național-tărănistă.

Au urmat comentariile la întoarcere, revoltat fiind Dumitru Găz daru care n-a știut că partidul lui a fost vinovat de incidentele din Valea Jiului. Vasile Gheorghe era încântat de jocul prestat de "marea artistă", care după moartea tatălui a dispărut și din cinematografie.

Comentariile se făceau cu voce tare ca să poată fi auzite și poate căreva îi va elogia față de ofiterii politici că s-au smuls din decăderea burgheză și "cărdășia" țărănistă-liberală.

Parcă special "domnul colonel" aruncase printre revistele trimise și un "Glasul patriei" în care erau înserate unele declarații ale unor fruntași politice pe care-i știam la Aiud. Unul dintre ei eliberat, scria:

"Educația pe care am primit-o, cât și mediul putred în care m-am complăcut ani îndelungați, m'au determinat să fiu departe de aspiratiile poporului și să contribui la acțiunile care au determinat fascizarea țării... Viața publică de ieri a fost un făgaș otrăvit în care m-am înfundat ca într'o mlașină, lipsindu-mă de lumina unei drepte orientări. Torța tineretelor mele am plecat-o spre pământ. Dar alcătuirea socială care m'a învățat atâtea lucruri de prisos și atâtea lucruri strâmbe, s'a spulberat" Și d. Radu Budisteanu pentru că de el este vorba încheia confesiunea: Conștient de cele săvârșite pe pământul strămoșesc în epoca actualelor prefaceri, sînt fericit să mărturisesc ruperea me definitivă de trecut și de vechile idei. Dorința sinceră de a contribui efectiv la opera de construire a României noi este și va fi mereu suportul moral al vieții mele de acum înainte."

După câteva zile Ion Marinache mi-a adus articolul lui Ionel Pop care printre altele scria: "Sistemul socialist se dovedește mătrănic, mai viabil decât cel burghez-mosieresc care este în evidentă decadență și apunere. O dovedesc realizările materiale și spirituale cu care se poate mândri țara noastră a le înfăptui în regimul socialist."

Și mi-a adăugat: este inutil să mă credem în himere, când oameni ca nepotul lui Maniu și-au dat seama de realități. "Dragul meu, mi-a zis, de ce nu vrei să-ți vezi copilul? Esti tânăr și poți fi folositor țării mai mult decât mine!"

Domnule Marinache, i-am răspuns, de ce nu m-au lăsat să stau lângă copil? Ați auzit și d-voastră, ca toți care suntem aici, de orbitele înscenării care s-au făcut în două procese, când în fața instanței, ca martori ai acuzării, unii nu m-au recunoscut, iar alții au afirmat că n'au stat niciodată de vorbă cu mine, declarațiile

fiindu-le smulse cu forța de securitate?

Incearcă să mai discuti cu dl.colonel, a fost îndemnul lui, probabil împins de sus. Nu-l mai interesează acum pedeapsa sau ce-ai făcut, dorește numai să vadă că recunoști realizările regimului. Eu i-am promis și am pus obrazul ca să ți se dea drumul că esti un om înțelegător.

Am rămas uluit când am auzit.

Dar de ce nu ieșiți d-voastră și aveți nevoie să dați garanții altora?

Desigur am să ies și eu. Deocamdată cazul meu este în studiu și după ce se vor convinge de sinceritatea mea, voi pleca. Nu vezi că aici toți caută să-și rezolve problema acum când ni s'a oferit această șansă? Priveste cum se îngrijesc de noi înainte de a pleca acasă?

Din acel moment am evitat să mai stau de vorbă cu cel ce fusese o figură marcantă a PNT-ului.

Nu de mult se eliberase din închisoare un alt aviator politic care spunea prin celulele Jilavei: trec și peste mormântul mamei ca să plec din închisoare. Omul s'a descurcat și-a rezolvat problema și acum ne trimetea prin domnul colonel- articolele lui pentru a dovedi recunoștința celor ce îi "întinseseră" mâna. Articolul "Politica de jaf a liberalilor" i-a pus pe mulți pe gânduri: Cât o fi scris acest om până a ieșit.? Isi puneau această întrebare unii ca Ion Negoitescu cu cele 400 de pagini scrise (recunoscând și portul diagonalei la Sibiu în Ianuarie 1941), depășit de Cernovodeanu cu 600 pagini și de Vasile Gheorghe cu 700. Acesta în naivitatea lui cu înșirarea povestilor de adormit copii, ori făcea pe prostul ori îi credea proști pe ofițerii politici care l-au eliberat cu ultimul lot.

Imi veneau în minte, în acele momente de batjocorire a omului, versurile lui Radu Gyr care făcuseră înconjurul închisorilor:

"...Infrânt nu esti atunci când sângeri,

Nici ochii când în lacrimi ți's.

Adevăratele infrângeri sunt

Sunt renunțările la vis..."

Ajunsesem vremuri de apocalips. Oamenii care rezistaseră torturilor cele mai rafinate, inventate de sbirii securității comuniste, care stătuseră ani de zile izolați, adevărate "năluci în oase și piele", picau acum "secerati ca spicele".

Zilele treceau, "documentația" continua să ni se aducă pe tavă, în timp ce alții băteau la ușe și cereau să scrie lucruri noi pe care și le aduceau aminte, în completarea materialului de bază declarat, numai și numai ca să dovedească că se frământă să scoată la lumină tot putregaiul care mai era în ei. Acesta era limbajul.

Spre mijlocul lui Octombrie "lorzilor" li s'a făcut o mare surpriză. Ințr'o dimineată au fost strigati Nicolae Penescu și Ion Marinache. La prânz am mâncat fără ei și portia le-am păstrat-o în gamele. După masa de seară s-au înapoiat. Radia de bucurie Marinache, dar n-am putut afla decât că au fost plimbați prin țară. După masă celulele fiind despărțite, Vasile Gheorghe și Lazăr Stefănescu nu prea au dormit din cauza curiozității.

A doua zi la plimbare, s-a făcut cerc mai ales în jurul lui Marinache care era în vervă nebună de povestit:

Li s-au dat haine noi, de la morții care plecaseră desbrăcați, ca să pară oameni cu adevărat liberi. Suiți în automobil cu domnul colonel au fost plimbați, pornind pe calea Giurgiului ca să le ara-

te blocurile noi construite pentru clasa muncitoare. Chiar au cobo-
rit în ansablu de locuințe și li s-au dat explicații de civili (si-
gur securisti) care le indicau că lângă casă li s-au făcut magazii
ne de tot felul, farmacie, librărie, tot ce este necesar pentru casa
omului ca să numai alege, să aibe timp pentru alte ocupații spi-
rituale, sportive și chiar gospodărești.

S-au oprit și prin Ferentari, unde se mutau țiganii în blocuri
moderne care înconjurau școli și spații verzi, să discute în aer
liber despre problemele ce frământă societatea nouă.

Au continuat pe Calea Grivitei vizitând alte ansambluri de lo-
cuințe până au ajuns în Bucureștii Noi, de unde s-au îndreptat spre
șosea. Nu-i venea să creadă, spunea Marinache când au luat-o pe șo-
sea îndreptându-se spre Ploiești. Înainte de intrarea în oraș au
cotit-o spre Brazi unde s-au minunat de construcția Rafinării și
au primit "indicații" prețioase.

La întoarcere credeau că vin să prindă masa de seară, dar domnul
colonel a oprit mașina lângă Casa Scânteii, i-a coborât, le-a dat
bani de buzunar și le-a indicat să intre și să viziteze ca oameni
liberi - Târgul Internațional, să se oprească la exponate, să-și cum-
pere câte un covrig, și dacă se întâlnesc cu cunoștințe să fie de-
gajați ca cetățeni liberi. Și i-a asigurat că nu vor fi urmăriți și
urmas să se întâlnească lângă mașină când și-au satisfăcut curio-
zitatea. Bineînțeles că Expoziția avea și o oră de închidere.

După ce au trecut în revistă traseul, au urmat zile în șir, fel
de fel de întrebări de către curioșii noștri: Cernovodeanu, Vasile
Gheorghe, Lazăr Ștefănescu, Găzdaru...

Aprecierile la adresa realizărilor nu mai conteneau.

În Noiembrie Ion Marinache a fost trimis la Spitalul Văcărești
sub pretextul unui tratament care prevedea internare, dar scopul l-
am aflat după eliberare. S'a întâmplat să fie în același salon cu
Ion Bărbuș pe care a încercat să-l convingă să-și facă autocritica
pentru a putea ieși cu un ceas mai devreme. Bărbuș era dărămat
după 7 ani de izolare în Râmnicul Sărat și acum fusese operat de
stomat. A fost o misiune iar nereușită.

S'a mai pregătit o dubă cu celule în care au fost trimise 5
persoane pentru tratamente dentare. Eu am fost omis. Printre benefi-
ciari s-au numărat: Penescu, Negoiteșcu, Cernovodeanu, Vasile Gheor-
ghe, Lazăr Ștefănescu...

Seara s-au întors veseli că făcuseră o plimbare și un tratament.
Povesteau că într'o celulă din dubă și la dus și la întors a
mai fost o deținută de la secția femeii, fiica unui avocat cunoscut
de Penescu. Au schimbat câteva cuvinte cu această Rodica H_{ad}⁽³⁾ între-
bând ce femei mai sunt în secție.

Două trei zile a fost liniște și erau chemați la discuții libe-
re cu domni ofiteri până când nu li s-au mai dat țigări. Dar au
venit la fereastră acești ofiteri care au spus că dl. colonel e su-
parat foc. De ce? Nu li s'a spus. Și s-au frământat câteva zile pâ-
nă când căpitanul Horja a scăpat ca din întâmplare... Văcărești.

Atunci au sărit ca arși reeducatii, este vorba de discuția cu de-
ținuta. Asta este. Măine mergem la domnul colonel să cerem iertare
că am fost inconstienți, nu ne-am dat seama. Se văicăreau de mama fo-
cului. A doua zi s-au înscris cu totii la raport, dar nu au fost
primiti. După 3 zile i-a primit și lucrurile s-au lămurit, au încet-
put să apară țigările, aduse de domni ofiteri.

Atunci Bosca Mălin, a apărut și el la fereastră și a început:

-Mă derbedeilor, vă bateti joc de niste oameni lipsiți de apărare! Vreți să faceti din toti turnători? Mă de abia aștept să vină ziua să vă pun pe marginea șantului, scârbe, ce sunteți!

Lazar Ștefănescu și Vasile Gheorge au sărit cu gura la Boșca: "Nu ți-este rusine să vorbești așa cu "domnii ofițeri politici, să-i insulți?"

-Astia ofițeri?, astia oameni? Sunt niste netrebncici, care au schingiuit la Aiud și sug vraga neamului românesc!

Intre timp "căpitanii" s-au făcut nevăzuți. Și i-a luat Boșca la rând pe reeducați, pe cei ce nu mai terminau cu bătutul la ușa colonelului. Nu a fost prima oară când Boșca îi pune la punct pe "politici".

La câteva zile a fost chemat Boșca cu bagajele și a fost trimis la spital, după chinurile îndurate la Râmnicul Sărat.

A fost urmat de Radu Livezeanu pentru operația de cataractă la amândoi ochii.

Știrea cea mai importantă a ținut să ne-o aducă la cunoștință colonelul în legătură cu asasinarea lui J.F.KENNEDY pe 21 noiembrie la Dallas.

INTRAT SUB ATENȚIA MĂRITĂ A AGENTILOR DIN CAMERĂ.

Pe 28 Noiembrie 1963 am fost pedepsit cu 3 zile de izolare în urma raportului infirmierului Lupu Gheorghe ^{cu 2003} care a influențat doctorița stomatoloagă să nu-mi pună o plombă la o măsea ce mă chinuia. Pedepsa am executat-o în camera "0" care pe vremuri era destinată celor condamnați la moarte, înaintea executării.

În acest timp agentul Ion Marian care în realitate era avocatul Manta Dragomir a făcut o notă informativă relatând că am avut o atitudine de frondă și că am refuzat să-mi recunosc vina pentru a fi iertat de comandant.

A mai precizat în nota informativă că mi s'a respins recursul în supraveghere și după ce am cerut sfaturi juridice lui Livezeanu, pe 11 și 12 decembrie am cerut raport la comandant ca să obțin hârtie pentru Memoriu la Consiliul de Stat, fiindcă nu concep că în secolul XX cineva să stea nevinovat în închisoare.

Căp.Horja Gh. printr'un N.B. menționează: Acesta are o atitudine refractară și o pozitie de nerecunoaștere a faptelor sale infracționale săvârșite, de fiecare dată făcând caz de acest lucru.

Iar ca MĂSURI propune: Se va mai organiza cu acest detinut 2-3 discutii, după care vom propune conducerii penitenciarului să fie trimis la muncă în deltă.

Și ca sarcină i s-a dat agentului (Manta Dragomir), ca în discuțiile ce le va purta cu Ionițoiu să stabilească ce urmărește el să obțină prin memoriul ce vrea să-l adreseze Consiliului de Stat și cum motivează el nevinovăția.

Intr'o Altă "NOTĂ" dată de agentul din cameră "George Ion", pe numele adevărat Vasile Gheorghe relatează că după întoarcerea lui Radu Livezeanu pe 5 decembrie 1963 de la Văcărești, acesta s-a manifestat pozitiv pe linia reeducării, activ în a organiza lectura în comun a articolelor și reportajelor politice din ziare și în a le comenta de pe poziții sănătoase. În legătură cu declarația sa și deficiențele ce i s-au semnalat de către organele competente s-a arătat dispus să revină asupra celor scrise în sensul în care i s-a recomandat.